

SE ÅLDERN FATABUREN

SE ÅLDERN

FATABUREN

2015

2015

SE ÅLDERN

Red. Anders Carlsson

Nordiska museets och Skansens årsbok

FATABUREN – Nordiska museets och Skansens årsbok – är en skatt av kulturhistoriska artiklar som har publicerats under mer än ett sekel.

Årsboken började som ett häfte med rubriken »Meddelanden«, redigerat 1881 av museets grundare Artur Hazelius för den stödjande krets som kallades Samfundet för Nordiska museets främjande. 1884 publicerades den första kulturhistoriska artikeln och när publikationen 1906 bytte namn till »Fataburen. Kulturhistorisk tidskrift« kom de vetenskapliga uppsatserna att dominera innehållet. Från och med 1931 fick årsboken en mer populär inriktning och i stora drag den form som den har i dag. Fataburen har sedan dess förenat lärdom och sakkunskap med syftet att nå en stor publik.

Fataburen är också en viktig länk mellan Nordiska museet och Skansen, två museer med en gemensam historia och en gemensam vänförening. Varje årsbok har ett tematiskt innehåll som speglar insatser och engagemang i de båda museerna, men verksamhetsberättelserna trycks numera separat och kan rekvideras från respektive museum.

Ekonomiskt stöd från Samfundet Nordiska museets och Skansens Vänner gör utgivningen av Fataburen möjlig.

NORDISKA MUSEET

SKANSEN

Fataburen 2015

Nordiska museets förlag

Box 27820

115 93 Stockholm

www.nordiskamuseet.se/förlag

www.nordiskamuseet.se/fataburen

© Nordiska museet och respektive författare

Redaktör Anders Carlsson

Bildredaktör och bildbehandling Karolina Kristensson

Omslag och grafisk form Lena Eklund, Kolofon

Översättning Alan Crozier

Omslagsfoto »Fotografens dotter Tove dansar med sin farfar i trädgården.«

Foto: Sten Didrik Bellander, © Nordiska museet (NMA.0056089).

Pärmens insida Foto: Erik Liljeroth, © Nordiska museet (NMA.0029567).

Tryckt genom Italgraf Media 2015

ISSN 0348 971 X

ISBN 978 91 7108 577 1

Människan har behov av olika föremål under olika perioder av livet. Inte minst under barndomen behöver vi saker som senare inte fyller någon funktion för oss, helt enkelt för att vi blir för stora för dem. Men vår konsumtion påverkar miljön och avvägningarna kan bli svåra om man vill tillgodose barnets till synes lika stora som tillfälliga behov av små föremål. Många produkter framställs i dag med miljöbelastande metoder och material – produkter som sedan ska förstöras. Många menar att vi genom att producera mindre, använda det vi har längre och sedan återvinna materialen kan minska konsumtionens miljöbelastning.

Stolen Parupu är formgiven av arkitektbyrån Claesson Koivisto Rune utifrån ambitionen att inte bidra till sopberget med gamla barnmöbler. Materialet heter durapulp och består av pappersmassa som under värme pressas samman med majsstärkelse. Slutresultatet går att likna vid en hård och stabil äggkartong. När stolen inte längre behövs kan den lämnas till kompostering och bli matjord.

Parupu kan paradoxalt nog ses som en engångsprodukt. Den ska inte hålla länge, repareras eller göras om, utan verkligen slitas och slängas. Dess ekologiska avtryck ska visserligen vara litet, men för varje stol som

slängs måste en ny tillverkas, och även denna stol kräver energi vid tillverkning och distribution. Hur energiåtgången i denna hantering står sig i förhållande till andra stolar är svårt att säga. Vilket bara är en av många frågor som Parupu ger upphov till beträffande vår konsumtion och vårt förhållande till våra ägodelar.

Saker från barndomen brukar ofta sparas och fungera som påminnelser om en tid som är mycket olik de efterföljande, inte minst just för att man är fysiskt större senare i livet. Bevarandet av dessa underlättas också just av att de inte är så skrymmande. Men Parupu uppmanar inte till någon nostalgi. Stolen är gjord för ett nu: för att användas i vardag och lek – och sedan komposteras. Dess konstruktion och sammansättning uppmuntrar inte till förvaring, inte heller ger den upphov till dåligt samvete när den kastas. Den ska försvinna, vara tillfällig.

Nu ingår stolen i Nordiska museets samlingar och ska så göra under lång tid. Hur länge den och andra ting i dessa nya material håller vet ingen i dag. I det nya sammanhanget ska Parupu i vilket fall bevaras, visas upp och absolut inte lekas med.

FIFFI MYRSTRÖM är konstvetare och var under 2014 vikarierande intendent på Nordiska museet.

*Barnstolen
Parupu*

NM.O332O62. Foto: Karolina Kristensson, © Nordiska museet.